

ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਿੱਤਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.

ਚਰਨ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ, — ਮੁਦਈ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਰਜਿੰਦਰ ਪਾਲ, - ਬਚਾਓ ਪੱਖ/ਜਵਾਬਦਾਤਾ

2001 ਦਾ ਆਰਐਸਏ ਨੰਬਰ 4074

19 ਫਰਵਰੀ, 2003

ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 - ਕਲਾ 64 ਅਤੇ 65 — 1947 ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ, ਨਿਰਵਿਘਨ, ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਕਬਜ਼ਾ — ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ — ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਦਰਖਾਸਤ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿਭਾਗ — ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਦਈ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ — ਨਹੀਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਬੂਤ ਕਿ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ - ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ - ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ.

ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਭਗਤ ਰਾਮ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਾਰੇ ਮੁਦਈਆਂ- ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖੁਦ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਦਾ ਹੈ ਕਿ 25 ਸਤੰਬਰ, 1962 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਨਿਗਰਾਨ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿਚਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਭਗਤ ਰਾਮ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਹੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਭਗਤ ਰਾਮ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹਨ। ਦੂਸਰਾ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਗਤ ਰਾਮ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ, ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸੀ।

(ਪੈਰਾ 10)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਵਾਲਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਭਾਵ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਭਗਤ ਰਾਮ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ.

(ਪੈਰਾ 12)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਰਸੀਦ ਤੋਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਇਹ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 25 ਸਤੰਬਰ, 1962 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਟੋਡੀਅਨ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਵਿਰੋਧੀ ਬਣ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

(ਪੈਰਾ 13)

ਐਮਐਲ ਸਾਗਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ
ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਆਰ.ਐਸ.
ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਰੁਣ ਪੱਲੀ।

ਨਿਰਣਾ

ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.

(1) 9 ਮਈ, 2001 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਤੁਰੰਤ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਦਵਤਾ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਜਲੰਧਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 21 ਜਨਵਰੀ, 1995 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਅਪੀਲ ਪਾਸ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਬ-ਜੱਜ ਇਲੰਡ ਕਲਾਸ, ਜਲੰਧਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਲਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(2) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਉਲਟ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਹਿਜਰਤ ਕਰਕੇ ਸਾਲ 1947 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਆਏ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਸੂਟ ਜਾਇਦਾਦ ਖਾਲੀ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਕੱਚੇ ਕਮਰੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ। ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਉਹ ਪਿਛਲੇ 12 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਉਲਟ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ, ਨਿਰਵਿਘਨ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਉਲਟਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਸਾਂਝੇ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਹੁਣ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਪਰ ਬਣੀਆਂ ਉਸਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਉਲਵਾਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੜਿਆ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਭਗਤ ਰਾਮ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸੀ। ਇਹ ਮੁਸਲਿਮ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜੋ 1947 ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭੱਜ ਗਏ ਸਨ। ਰਖਵਾਲਾ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆ ਰਹੇ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਭਗਤ ਰਾਮ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, - ਸਹਾਇਕ ਨਿਗਰਾਨ, (ਜਨਰਲ) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 25 ਸਤੰਬਰ, 1962 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ।, ਜਲੰਧਰ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਗਤ ਰਾਮ ਨੇ ਨਿਗਰਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅੱਗੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਜਿੱਥੇ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਨੇ ਕਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਏ, ਜੋ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਭਗਤ ਰਾਮ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕਸਟਡੀਨ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ

ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ.

(4) ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਦੇ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਕਿ ਕੀ ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਉਲਟ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਠਹਿਰਾਇਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਉਲਟ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

“ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ 1947 ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦਖਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਸਾਬਕਾ. 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1962 ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਨਿਗਰਾਨ (ਜਨਰਲ) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਡੀ2, ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਅਰਥਾਤ ਭਗਤ ਰਾਮ ਪੁੱਤਰ ਰੱਲਾ ਰਾਮ, ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਸੀ

ਸੱਚੇ ਮਾਲਕ ਭਗਤ ਰਾਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ। ਆਰਡਰ ਸਾਬਕਾ. D2 ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਤੋਂ ਭਗਤ ਰਾਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਨੂੰ ਭਗਤ ਰਾਮ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪਤੀ ਖਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਲ 1947 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਬਜ਼ਾ ਸਾਬਕਾ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1962 ਨੂੰ ਡੀ 2. ਮੁਦਈ ਧਿਰ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1962 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਸਲ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਵਾਦਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਏ ਹਨ, ਉਲਟਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ”

(5) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬਦਾਰ ਨੇ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ 1947 ਤੋਂ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਵੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਥੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੱਚੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਗਿਆਨ ਲਈ ਖੁੱਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮੁਦਈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਭਗਤ ਰਾਮ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ

ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਜਨਰਲ) ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1962 (ਸਾਬਕਾ D2) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਭਗਤ ਰਾਮ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕਸਟਡੀਨ ਵਿਭਾਗ ਰਾਹੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(6) ਸਿੱਖਿਆ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਲਾਹ ਲਈ ' plaintiffs-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ 1947 ਤੋਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲਕਾਂ ਵਜੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਸਾਲ 1947 ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ, ਭਾਵ ਭਗਤ ਰਾਮ ਦਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਏ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਕਸਟਡੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਦੋਂ ਭਗਤ ਰਾਮ ਨੇ ਕਸਟਡੀ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਕਿਸੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, - 25 ਸਤੰਬਰ, 1962 (ਉਦਾਹਰਣ D2) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 25 ਸਤੰਬਰ, 1962 ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ-■ ਅਸਲ ਮਾਲਕ, ਅਰਥਾਤ ਭਗਤ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ। ਰਾਮ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਗਤ ਰਾਮ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 21 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਗਲਤ ਖੋਜ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲਈ ਨਿਗਰਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਲ 1962 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਗਤ ਰਾਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਇੱਕ ਮਾਲਕ. ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਹੋਣ ਤੱਕ ਮੁਦਈਆਂ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਕੀਲ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ, ਨਿਰਵਿਘਨ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਵਾਲੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਕਸਟੋਰੀਅਨ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਐਕਸ.ਡੀ.2 ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ **ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਸੱਤਿਆ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ** ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। (1)

(7) ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ - ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਦਈ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਮਿਤੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਨਕਲ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ Ex.D3, ਜੋ ਕਿ ਸਾਲ 1958 ਲਈ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਰਸੀਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਕਸਟੋਰੀਅਨ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਮੁਦਈ ਦਾ ਉਹ ਕਬਜ਼ਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਸਟੋਰੀਅਨ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ; ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ **ਮਾਊਂਟ ਭਾਗੋ ਬਨਾਮ ਦੀਪ ਚੰਦ ਹਰਫੂਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**, (2) **ਡਬਲਯੂ.ਜੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਡੀ. (ਸੇਵਾਮੁਕਤ) ਆਰ ਐਨ ਡਾਵਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਗੰਗਾ ਸਰਨ ਧਾਮ**, (3) **ਰਮਾ ਕਾਂਤਾ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਐਮ ਐਸ ਜੈਨ**, (4) **ਅਤੇ ਠਾਕੁਰ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ**। (5)

(1) (2001) 2 SCC 498

(2) ਏਆਈਆਰ 1964 ਪੰਜਾਬ 187 1993 ਸੀਸੀਸੀ 325 (ਦਿੱਲੀ) 1999 (3) ਸੀਸੀਸੀ 49 (ਦਿੱਲੀ) 1995

(3) (1) ਸੀਸੀਸੀ 640 (ਐਸਸੀ)

(4)

(5) (8) ਮੈਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(9) ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 1947 ਵਿੱਚ ਭਗਤ ਰਾਮ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ, ਜੋ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਨ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭੱਜ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਖਾਲੀ ਪਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਕੱਚੇ ਕਮਰੇ ਸਨ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਾਲ 1947 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਕੱਚੇ ਕਮਰਿਆਂ ਸਮੇਤ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਮੁਨਸ਼ੀ ਰਾਮ, ਚੰਚਲ ਦਾਸ ਅਤੇ ਚੰਦਕਾ ਰਾਮ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਕਮਰਿਆਂ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ ਮੁਦਈਆਂ- ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਰਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ, ਮੁਦਈਆਂ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਹੋਰ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਢਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈਆਂ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਸਟੋਰੀਅਨ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ

ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸੇ ਨੂੰ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਗਤ ਰਾਮ ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਛੱਡਣ ਲਈ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਆਖਰਕਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, — 25 ਸਤੰਬਰ, 1962 (ਉਦਾਹਰਣ D2) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਨਿਗਰਾਨ (ਜਨਰਲ) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਟੋਡੀਅਨ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿਭਾਗ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਰਡਰ Ex.D2 ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਰਡਰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਲਾਇਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ 7 ਸਤੰਬਰ, 1988 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਜਵਾਬਦਾਰ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਦਖਲ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ 1947 ਤੋਂ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪਾਇਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਵਾਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ 1947 ਤੋਂ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਹਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕ, ਭਾਵ ਭਗਤ ਰਾਮ, ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ (ਮੁਲਜ਼ਮ) ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(10) ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, 16 ਹੁਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਪ ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਿਰੰਤਰ, ਵਿਰੋਧੀ, ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਅਤੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਦੇ ਗਿਆਨ ਲਈ ਖੁੱਲਾ ਹੈ'। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਦੀ ਗਲਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਭਗਤ ਰਾਮ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖੁਦ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਦਾ ਹੈ ਕਿ 25 ਸਤੰਬਰ, 1962 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਨਿਗਰਾਨ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਭਗਤ ਰਾਮ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਹੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ / (ਉਦਾਹਰਣ D2)। ਇਹ ਤੱਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਭਗਤ ਰਾਮ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਸਨ। ਦੂਸਰਾ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਗਤ ਰਾਮ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ, ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1947 'ਚ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਾਰਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉਸਾਰੀ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਕੱਚੇ ਕਮਰੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਉਕਤ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਈ ਪੱਕੇ ਕਮਰੇ ਉਸਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਭਗਤ ਰਾਮ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਾਰਾਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕਬਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ

ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਨਕਲ ਵਿਚ, ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕ, ਭਾਵ ਭਗਤ ਰਾਮ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਲਟ ਕਬਜ਼ਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ। ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਗਲਤ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਸਤਿਆਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਤਿੰਨ *nec -nec vi, nec ਕਲੇਮ ਅਤੇ nec percaro lio* ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ ਨਿਰੰਤਰਤਾ, ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਹੱਦ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। **ਐਸ.ਐਮ. ਕਰੀਮ ਬਨਾਮ ਬੀਬੀ ਸਕੀਨਾ, (6)** ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਾਫ਼ੀ, ਨਿਰੰਤਰਤਾ, ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਹੱਦ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਕਦੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੀਮਾ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਭਗਤ ਰਾਮ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ, ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨੋਂ ਐਨ.ਈ.ਸੀ. ਸਾਬਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣਾ ਸਿਰਲੇਖ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਗਲਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਭਗਤ ਰਾਮ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਲਟ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਉਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ **ਮਾਊਂਟ ਭਾਗੋ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)**, ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਸਿਰਫ਼ ਕਬਜ਼ਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਲੰਮਾ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਵਾਲਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜੋ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਬਜ਼ਾ ਨਿਰੰਤਰਤਾ, ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਹੱਦ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸੀਕਲ ਲੋੜਾਂ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ, ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਬਜ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ **ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ**, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਮਾਲਕ ਦੇ **ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੂਤ ਹੋਣ।** (ਜ਼ੋਰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ)

(11) ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਡੀ

ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਸ ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

(6) AIR 1964 SC 1254

ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਖੁੱਲਾ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ

(12) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਵਾਲਾ ਕਬਜ਼ਾ ਅਸਲ ਮਾਲਕ, ਅਰਥਾਤ ਭਗਤ ਰਾਮ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਰਥਾਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਭਗਤ ਰਾਮ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ.

(13) ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਰਸੀਦ Ex.D3 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਠਾਕੁਰ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਾਲੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਬਜ਼ਾ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਬੋਝ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਲਟ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀ, ਕਦੋਂ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਗੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਸੀਦ Ex.D3 ਤੋਂ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਟੋਰੀਅਨ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਜੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਇਹ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 25 ਸਤੰਬਰ, 1962 (ਸਾਬਕਾ D2) ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਵਿਰੋਧੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਹੈ। ਉਕਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਭਗਤ ਰਾਮ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਭਾਵ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬਦਾਰ ਨੇ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ। ਮੌਖਿਕ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਸਟਡੀ ਵਿਭਾਗ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਹੈ ਅਤੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

(14) TitFrom thedabovesidication ਤੋਂ, ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 9 ਮਈ, 2001 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ

ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀਜੂ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 2 ਜਨਵਰੀ, 1995 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਨੂੰ, ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਜੀਐਸ ਸਿੰਘਵੀ ਅਤੇ ਐਸਐਸ ਗਰੇਵਾਲ ਜੇ.ਜੇ.

ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਹੋਤਾ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ, - ਜਵਾਬਦਾਤਾ

2002 ਦਾ CWP ਨੰਬਰ 15093

28 ਫਰਵਰੀ, 2003

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਅਨੁਛੇਦ 226—ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ 20 ਮਈ, 2002 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ (ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ) - ਪ੍ਰੀ-ਮੈਡੀਕਲ ਦਾਖਲਾ ਟੈਸਟ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ - 2002 - ਉੱਤਰਦਾਤਾ 5 ਅਤੇ 6 ਆਮ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਖਲ ਹੋਏ। ਰਾਖਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਹੈ—ਚੁਣੌਤੀ—ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਰਤਾਂ—ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਜਵੀਜ਼ਸ਼ੁਦਾ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਤਾਜ਼ਾ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ

ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ—ਇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਾਖਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮਤ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ